

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14
עב"ל 32495-09-13
עב"ל 42783-08-13
עב"ל 58342-06-13
עב"ל 32767-07-11
עב"ל 20952-04-11

1

20 מאי 2014

המערער בעב"ל 20952-04-11

.1

המערער בעב"ל 32767-07-11

.2

המערער בעב"ל 58342-06-13

.3

המערער בעב"ל 42783-08-13

.4

חמשיב בעב"ל 20952-04-11

המוסד לביטוח לאומי

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 42783-08-13

המערער בעב"ל 32495-09-13

ובעב"ל 18945-02-14

המשיבה בע"ע 32495-09-13

.1

המשיבה בע"ע 18945-02-14

.2

מבקשת להצטרף כידידת בית המשפט

האגודה לזכויות האזרח

בפני: הנשיא יגאל פליטמן, סגנית הנשיא ורדה וירט ליבנה, השופטת רונית רוזנפלד,

השופט אילן איטה, השופטת סיגל דוידוב-מוטולה

נציג ציבור (עובדים) מר שלום חבשוש, נציגת ציבור (מעבידים) הגב' יודמת הראל - בוכריס

2
3
4
5
6
7
8
9

בשם: עו"ד יפית מנגל

בשם: עו"ד נאוה אילון (מהלשכה לסיוע משפטי)

בשם: עו"ד טל נוי (מהלשכה לסיוע משפטי)

בשם: עו"ד שרון אשל-אילון (מהלשכה לסיוע משפטי)

בשם: עו"ד רועי קרת

בשם: עו"ד משכית בנדל ועו"ד גיל גן-מור

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

פרוטוקול

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

ב"כ הצדדים: אין התנגדות לצירוף האגודה לזכויות האזרח כידידת בית המשפט.

בנוסף, אין התנגדות שכב' השופטת דוידוב תיכלל בהרכב המורחב, הגם שישבה בדיון

המוקדם בבית הדין האזורי בעניינה

בית הדין:

בית הדין מציין כי התבקשה עמדת היועץ המשפטי אך הם לא הגישו עמדתם, אלא

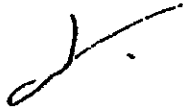
סמכו טענותיהם על טענות המוסד לביטוח הלאומי.

החלטה

במותב בית הדין תיכלל השופטת סיגל דוידוב-מוטולה.

האגודה לזכויות האזרח מצורפת בזה כידידת בית הדין.

ניתנה והודעה היום כ' אייר תשע"ד, 20/05/2014 במעמד הנוכחים.

הנשיא יגאל פליטמן, אב"ד

17

18

19

20

21

22

בית הדין:

השאלה העקרונית היא בעל דירה אל מול חסר דירה והיחס ביניהם. לאור זאת, כל

עניין הפסיקה העקרונית לגבי תמיכה משפחתית לא רלוונטית.

נקודה שנייה, האפליה ביחס בין בעל דירה לחסר דירה ששוכר דירה יכולה

להתבטא לאו דווקא בעניין של תמיכה משפחתית אלא גם בהכנסה ממקור אחר.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

1 עניין שלישי – אנחנו לא מתייחסים לבעלי משכנתא. זה דיון אחר. אלא אך ורק
2 ליחס בזכויות לגמלת הבטחת הכנסה של בעל דירה לעומת חסר דירה השוכר דירה.
3 לפני שניתן לצדדים להשלים טענותיהם, נשאל את ב"כ המוסד- הוצאתם את חוזר
4 2010 ולאחר מכן את החוזר החדש. מה היה המצב לפני חוזר 2010, איך התייחסתם
5 לשוכר דירה?

6
7 עו"ד קרת: מבחינה משפטית, המצב המשפטי כפי שראינו אותנו, שכל הכנסה כולל
8 הכנסה לסיוע, אף שעניינה סיוע לדיור, נלקחת בחשבון. זה היה המצב המשפטי –
9 ייתכן שהייתה שונות בביצוע בפועל.
10 לעניין המשכנתא, אחת התשובות לשאלת בית הדין לגבי האפליה המדוברת, נעוצה
11 באבחנה שלא ניתן לעשות בין מי שיש לו דירה אך לא קנה מכספו, ומחזיר משכנתא,
12 שזה מאוד דומה למי שמשלם שכירות. אם נייצר פה אבחנה, תיווצר אפליה.

13
14 עו"ד מנגל: יש לי אישור מהביטוח הלאומי שמעיד שהתייחסות המוסד לביטוח
15 לאומי שונתה רק בשנת 2010. יש לי מסמך מפורש.

16
17 **בית הדין:**
18 בגוף הנוהל מ-2010 אתם קובעים שהנוהל נקבע בעקבות הפסיקה. במה שינה הנוהל
19 את המצב?
20

21 עו"ד קרת: אנחנו לא עשינו אבחנה ועמדתי על כך בפירוט בעיקרי הטיעון מטעמנו,
22 בסיבה בשלה הכסף משתלם. זו הכנסה לעניין חוק הבטחת הכנסה לפי סעיף 2(5) או
23 2(10), הטענה שזו הכנסה שנלקחת בחשבון. בעניין בנישו אמרו שזו הכנסה שלא
24 נלקחת בחשבון. בית הדין קבע שסיוע שילקח בחשבון הוא רק כזה שלתקופה

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

1 משמעותית ובשיעור משמעותי, ולא אמר מהו שיעור משמעותי או מהי תקופה
2 משמעותית, לכן נאלצנו לחחליט זאת לבד.
3 לא החוזר יצר את השליחה, שחייתה קודם, אלא סייג אותה, בכך שקבע תקופה
4 מזערית שאם הסיוע ישתלם פחות ממנה, לא יחושב.

בית הדין:

7 השאלה העולה היא לגבי כך שהוצאות דיור לחסר דירה הן גדולות יותר ולכן נראה
8 שיש כאן אפליה.

9
10 עו"ד מנגל: יש לי כאן מסמך שנשלח מהמוסד, ב-16.8.10, בו כתוב:
11 "לאחר בחינה מחודשת של הנושא ... בהם תמיכה כספית תיחשב כהכנסה... מיולי
12 2010". לפני יולי 2010 התמיכה המשפחתית שיועדה לדמי שכירות לא נלקחה בחשבון
13 הבטחת הכנסה. יש כאן מדיניות חדשה.
14 אני רוצה לומר שחוק הבטחת הכנסה – אחזור על אותם טיעונים – חוק הבטחת
15 הכנסה קבע את הכללים נפי שקבע מהי הכנסה, מהי התקרה, איזה נכס יילקח
16 בחשבון, לאחר שקיבל המלצות ונתונים מחקרניים וחחליט שכל הנושא של סיוע
17 וולונטרי לא ייכנס למבחן הכנסה.
18 זה המפנה שחל, ולדעתי היה מדרון תלול שהביטוח הלאומי מנצל עד תום. צריך
19 לחשוב מחדש האם אכן הכנסה שמקורה בסיוע וולונטרי שלא על חשבון משלם
20 המסים נכלל בהגדרת קצבה של 2(5). זוהי שאלת מפתח.
21 מעבר לזה, סעיף 9(ג) מסייג במפורש את הזכות לקורת גג. לא נקט במושג בעלות או
22 שכירות או משכנתא, אלא אמר אל תגעו בזכות החזקה. בא הביטוח הלאומי
23 והקביעה לא נראתה לו כי יש כאן אכן שאלות המתעוררות.
24 לטענתו, זכות חזקה בסעיף 9(ג) כוללת גם את השכירות.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 לשאלת בית הדין מה אני אומרת לגבי שכירות דירה בשכונת יוקרה, אני משיבה כי
 2 שכירות בשכונת יוקרה צריכה להיבחן במבחן הסבירות ולקבוע כללים. אבל זו
 3 מלאכתו של המחוקק בלבד ולא של המוסד לביטוח לאומי. זה צריך לעבור בחקיקה
 4 ראשית ובתקנות, לבדוק את הפרצות ולהעביר דרך המחוקק.
 5
 6 עו"ד אילון: אותו אדם שהוא הבעלים של אותו בית בסביון, יוקרתי ככל שיהיה, יגיש
 7 תביעה להבטחת הכנסה ויקבל.
 8 לשאלת בית הדין האם לא ניתן לאבחן בין הבעלים והשוכר נוכח העובדה שהמחוקק
 9 לא ציפה כי הבעלים ימכור דירתו, בעוד שפשוט יותר לשכור דירה אחרת, אני משיבה
 10 כי זה יוצר אבסורד שכן מצבם הכלכלי של האנשים האלו שונה לחלוטין, האחד בעל
 11 נכס והיה ראוי אם כבר כן להתחשב בשווי הנכס שהוא הבעלים בו כדי לבחון זכאותו
 12 להבטחת הכנסה, ויוצא שאדם שכן צריך להוציא מכיסו לצורך תשלום דמי שכירות
 13 בכל חודש סכום מסוים קבוע לא יהיה זכאי להבטחת הכנסה אם מישחו מסייע בידיו.
 14 גם החכנסות שלו ייחשבו אחרת, לא תהיה הפחתה של דמי השכירות מההכנסות
 15 שייזקפו לחובתו לצורך הבטחת הכנסה.
 16 שוכר דירה הוא בעל זכות החזקה במקרקעין. לשאלת בית הדין אם כך למה צריך את
 17 סעיף 9(4), לגבי קיזוז בין דירה מושכרת ודירה שמשכירים, אני משיבה כי בפועל
 18 המקרים האלו חריגים. האנשים שמגיעים להגשות תביעות להבטחת הכנסה אל מול
 19 המוסד לביטוח לאומי לא אותם אנשים שמשכירים בכלום כסף ובעלי דירה בסביון.
 20 דווקא לקחת דוגמאות מאנשים אמידים לכאורה זה לא נכון להגיד, ואני מדברת בשם
 21 מרשי, [REDACTED] שכר דירה בסכום של 2,000 ₪. חייבים להסתכל על
 22 הטוטאל. זה מעיד על סכום נמוך לכל הדעות.
 23 לשאלת בית הדין האם אין צורך בפיתרון מידתי ולא טוטאלי, אני משיבה כי זה צריך
 24 להיות בדיוק אותו הדבר ואם כבר להפלות אזי לטובת השוכר שאין לו כלל נכס
 25 ממשי.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

1 לשאלת בית הדין, איך סעיף 9 מתיישב עם כך שלשוכר אין זכויות להשכיר, אני
2 משיבה כי גם ללא זכות להשכיר, זכות ההחזקה היא קניינית לכל דבר.

3

4 עו"ד נוי: המקרה שלי הוא לא המקרה המתאים לדיון פה. ראוי שתיעשה אבחנה כמו
5 לעניין רכב. יש רכב מיושן ששוויו לא אמור לשלול מהזכאים קצבה. ישנו שכ"ד
6 מסוים שלא צריך לשלול מזכאים. צריך לקבוע בתקנות מדרגות מסוימות וזה נראה
7 לי פיתרון סביר בנסיבות העניין. זה יכול לעורר הסכמים "למראית עין" וזו לא שיטה
8 מושלמת אבל לבוא ולשלול מכללא באופן גורף, במקרה שלי

9

10 זה לא נראה לי. הפיתרון הנכון הוא לקבוע מינימום מעליו ההוצאה לשכר
11 דירה תיחשב. זה נראה לי הפיתרון הראוי. אשר לעיגון הפיתרון, ישנה שמאות, ואפשר
12 לקבוע אזורי עדיפות, יש קריטריונים לשכר דירה, יש שווי נכסים. צריך לקבוע
13 מינימום סביר בנסיבות העניין. זה לא סביר שישללו הבטחת הכנסה ממי שלא יכול
14 לעבוד או להיות מושם מאחר והוא מוציא כסף שקיבל על שכ"ד. עצם העניין הזה
15 פגום.

16 עניין זה צריך להגיע מטעם המחוקק. לפני הנוהל התחום היה עמום. פס"ד בנישו גרם
17 לשינוי אבל זה לא מספיק – צריך לחוקק תקנות, זה ברור, וזה יגן על הציבור החלש
18 בחברה. מבחינה ערכית זה דבר מתבקש. לא ייתכן גם בשם עיקרון השוויון לשלול
19 ממישהו, אם הוא יחיד ושוכר חדר בדרום ת"א ב-1,500 ש"ח והוא לא יכול לעבוד,
20 לשלול קצבת הבטחת הכנסה כי שכ"ד עולה במאה ש"ח על הקצבה.

21

22 עו"ד אשל-אילון: הצטרפתי ברגע האחרון והביטוח הלאומי לא שילם את הכספים.
23 המקרה הזה מראה את העיוות. לא הייתה כאן מחלוקת עובדתית. אין מחלוקת שאין
24 ברשותה נכסים, את תשלום שכ"ד בני המשפחה שילמו כל חודש ישירות לבעל הדירה,

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 כך שעצם סיווג תשלום שכ"ד על ידי בני המשפחה לבעל הבית כהכנסה שלה, זה עיוות
2 של רצון המחוקק.
- 3 לשאלת בית הדין האם צריכה להיות אבחנה אם התשלום מבוצע ישירות לבעל הבית
4 או לא, אני סבורה שזה יכול לסייע להוכחת מטרת התשלום אך לא מבחינה מהותית.
5 כדי לא להפלות בין המקרים, אכן אפשר להיזקק להלכת חסן והשימוש ברכב. ולבצע
6 את אותו פיתרון. אני סבורה שזה מורכב ולכן יש להיזקק למחוקק.
- 7
- 8 עו"ד **בנדל**: אני רוצה לתזור לחוק הבטחת הכנסה. לעמדתנו החוק אינו קובע שסיוע
9 של קרובים ובפרט למטרת דיור מהווה הכנסה.
- 10 אני רוצה להתייחס לשאלות שנשאלו לגבי הרציונאל בקביעת ההחרגה שאומרת
11 שחזקה במקרקעין כל עוד לא משמשת רווח או השתכרות לזכאי, לא תיחשב הכנסה.
12 לכן גם אדם המשכיר דירתו ואין לו רווח, המצב זהה. הרציונאל שאנשים לא יאבדו
13 קורת הגג. כי המדינה מכירה בזכות לדיור כזכות יסוד.
- 14 כיוון שהחוק להבטחת הכנסה ופקודת מס ההכנסה לא קובעים וודאי שלא באופן
15 מפורש שסיוע של קרובים למטרת הקמת מדור מהווים הכנסה או נכס שיש ביכולתם
16 לשלול הבטחת הכנסה, אנחנו נמצאים במצב של פרשנות החוק.
- 17 לשאלה מה ההבדל אם הסיוע לדיור ניתן באמצעות תמיכה משפחתית או כל מקור
18 כספי אחר, דוגמת פנסיה, אני משיבה כי אין ספק שמדובר בשאלה מורכבת. המדינה
19 מסייעת בסיוע בשכר דירה או דיור ציבורי. אפילו לשיטת הביטוח הלאומי הסיוע של
20 משרד השיכון לא נחשב כהכנסה.
- 21 אני רוצה להגיד שמדובר בשאלה נורמטיבית וערכית ולא קניינית. מלשון החוק
22 המפורש אפשר להבין שדיור לסוגיו לא ייחשב כנכס. אדם שהוריו קנו לו דירה – והוא
23 מתגורר בה – הדירה לא תיחשב כנכס ללא משמעות לשווי הדירה.
- 24 לעמדתנו במצב בו החוק לא ברור לכל הפחות, צריך לברור בין פרשנויות שונות לחוק
25 על פי תכלית החוק ותוך מטרה להגשים זכויות יסוד- הזכות לקיום בכבוד, לדיור

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 ולשוויון. ההסדר היום פוגע בזכות לשוויון שכן מפלה אנשים שנמצאים באותו המצב
2 בדיוק.
- 3 לגבי הפתרון, השאלה בעיני שצריכה לעמוד לדיון אינה מה ההסדר הראוי אלא זו
4 שאלה שהמחוקק צריך לתת עליה את הדעת. אנחנו צריכים לשאול מה מתיר החוק,
5 מה קובע ההסדר הקיים, שנתון במחלוקת. אפשר להסתכל על האופן, בו הביטוח
6 הלאומי מיישם את החוק, בצורה שמדירה אנשים שמקבלים סיוע בשכ"ד שמטבעו
7 בהיקף שונה, ועל כן כששואלים מה מאפשר ההסדר החוקי הקיים התשובה צריכה
8 להיות למצער זה לא ברור, ואת התשובה לשאלה מה אמור להיות נחשב ומה לא
9 כהכנסה, על כך צריך המחוקק לתת את הדעת.
- 10 חוק הבטחת הכנסה בא להשלים את סעיף 2 לפקודת מס הכנסה. ככל שלא נתן מענה
11 מספיק לשאלה מהי הכנסה, המחוקק הוסיף בחוק הבטחת הכנסה דוגמאות נוספות.
12 לא נקבע מפורשות שסיוע מסוג מדור ייחשב כהכנסה.
- 13 אם אני מבינה נכון את הפסיקה שבית הדין מפנה אותי אליה לפיה יש להתעלם מחוק
14 המקרקעין כאשר בוחנים את הזכויות לעניין חוק הבטחת הכנסה, אני משיבה כי היא
15 מדברת על נכסים שיש בהם כדי להניב פירות לזכאי. אני חושבת שמקל וחומר, פקודת
16 מס הכנסה לא ניתן ללמוד ממנה שסיוע לדיור נחשב הכנסה וכך גם חוק הבטחת
17 הכנסה שתכליתו המרכזית קיום בכבוד, גם כשלאדם יש הכנסות ואמצעים, החוק בא
18 לקבוע את שהמדינה אמורה לתת כדי להשלים את הנדרש לדיור.
- 19 לשאלת בית הדין מה שאני חושבת שצריך לעשות הוא להצהיר על בטלות ולהפנות את
20 העניין למחוקק.
- 21 הנושא הזה של תמיכת קרובים בכלל כתמה רחבה יותר היה בדיונים אצל המחוקק.
22 יש הצעת חוק של ח"כ שאומרות שיש לקונה בחוק שיש להשלימה.
23 בעקבות פס"ד בן אברהם אמר שר הרווחה שעל רקע הגובה של הבטחת הכנסה, יש
24 להחריג את הגובה של תמיכה משפחתית.
25

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

בית הדין:

1

2 לגבי היבט מעט רחב יותר של הסוגיה- מי ששוכר דירה יש לו הוצאות למחייה
3 גבוהות יותר מאשר הבעלים של הדירה, ולא מקבל תמיכה משפחתית, יש לו בדיוק
4 אותה הכנסה כמו לבעלים של הדירה, נוכח גובה ההוצאות נשאר לו סכום נמוך יותר
5 למכולת. האם לשיטתך זו לא אפליה מובנית בחוק? והאם יש דרך להתמודד עם
6 זאת?

7

8 עו"ד בנדל: אני חושבת שזה בהחלט נכון, יש כאן בעיה ויש כאן חוסר צדק ולשיטת
9 המוסד לביטוח לאומי מדובר בבעיה שצריכה לבוא לפתרונה בחקיקה. שמי ששוכר
10 דירה ישופה בגמלה גבוהה יותר, אני חושבת שזה ראוי. אני חושבת שבנתיים כל עוד
11 אין חקיקה כזאת, התוצאה הלא סבירה היא שאדם ששפר עליו גורלו ויש מישהו
12 שיכול לעזור לו ואפילו במעט דווקא הוא יהיה זה שישללו לו את גמלת הבטחת
13 הכנסה, צריך לברך על זה.

14 לשאלה מה ההבדל בין תמיכה משפחתית לבין מקור אחר דוגמת פנסיה, אני עונה
15 שבאופן עקרוני מה שצריך לראות זה את כלל ההכנסות שיש לאדם. השאלה היא
16 כיצד בוחנים מה כלל ההכנסות, השאלה המקדמית היא מה נדרש לאדם לצורך קיום.
17 כל עוד הגמלאות נמוכות ולא מאפשרות קיום בכבוד זה הוספת חטא על פשע לשלול
18 סיוע בגין הכנסה אחרת כשמישהו משלם את הפנסיה, או קרובי משפחה או ארגון
19 צדקה.

20

21 עו"ד אשל אילון: זה מחזיר אותנו לטענות שלנו, ברור שפנסיה זו הכנסה לפי החוק.
22 במקרה שהיה אצלי טענו שאין לסווג את תשלום שכר הדירה לבעל הבית על ידי בני
23 משפחה כהכנסה של המבוטחת.

24

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 עו"ד גן מור: רציתי להגיד שהחוק לא מדבר רק על מי שיש לו דירה וגם מתייחס
 2 למצב שאדם משכיר ושוכר את הדירה, מראה שהמחוקק התכוון לדאוג לכך שתוכל
 3 להחזיק דירה או קורת גג בלי שזה יזקף לחובתך. ההכרה של המוסד לכך שאם אתה
 4 מקבל סיוע מהמדינה זה גם לא יחשב לך כהכנסה תומכת בגישתנו. המטרה היא
 5 קודם כל שלאדם יהיה קורת גג וזה התכלית המרכזית אליה התכוון המחוקק ולכן
 6 צריך לפרשת את החוק בצורה שלא תביא לפגיעה בזכאים, יכול להיות שיש פה
 7 מחלוקת פרשנית, אבל לדעתנו היא הפרשנות הסבירה שאין להתחשב בהכנסה
 8 שהולכת לדיר. יש לבחור פרשנות שתואמת את זכויות היסוד. יש מקום לתקן את
 9 המצב המשפטי ולהתייחס למקרים הקיצוניים אך זאת באמצעות המחוקק.
- 10
- 11 עו"ד קרת: התשובה המפורטת של האגודה לזכויות האזרח כוללת את עיקרי הטיעון
 12 של כל אחד מהצדדים האחרים, בלי להתייחס לנסיבות הספציפיות. חברתי מציינת
 13 את הצעות החוק שהוגשו בעניין הזה, העובדה שנדרש ח"כ להגיש הצעות חוק
 14 שתאפשר הכרה בסכומים שמדובר בהם היא הנותנת שאלמלא החוק הסכומים האלה
 15 נלקחים בחשבון. היא לא ציינה שהצעות החוק שהוגשו לא אושרו וגם הצעת החוק
 16 השנייה לא אושרה. שר או חבר כנסת שרוצה לשנות מצב בחקיקה צריך לתקן חוק.
 17 אני לא הכרתי את הציטוט העיתונאי לפני שקראתי אותו בדבריה של חברתי, יכול
 18 להיות הכוונה הייתה לחזור המוסד שיצא באותה תקופה שמתייחס לסכומים
 19 משמעותיים שלא נלקחו בחשבון ובעניין הזה חלק גדול מהעותרים לא הבינו נכון את
 20 החומר. מה שהוא אומר שעד 6 חודשים מתעלמים מהסכום ומעבר בודקים את גובה
 21 הסכום, הסכומים מגיעים עד 1800 ₪, זה הרבה יותר גבוה מהסיוע של משרד השיכון.
 22 כששאלת השאלה למה את הסיוע של משרד השיכון מתעלמים אבל מהסיוע שנותן
 23 אבא שלי נקלח בחשבון, אז גם הסיוע שאבא שלי נותן לא יזקף כהכנסה עד לגובה
 24 התקרה הזאת. רק מה שמעל התקרה יש שיעורים מדורגים שמתאימים לשיעורים
 25 שלגביהם יש דיסריגארד מהכנסות אחרות כגון פנסיה משום שהמוסד היה צריך

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

1 להנחות את עצמו בעניין הזה ברוח פסיקת בית הדין הנכבד שלא קבעה למוסד מהם
 2 הסכומים שמהם ילקח או לא ילקח סכום בחשבון אלא רק קבעה שצריך לקבוע
 3 סכום. לכן פנינו לחוק ובדקנו את הסכומים שנלקחים בחשבון בהקשרים אחרים.
 4 לשאלת בית הדין שיש סכומים ניכרים שאתם אומרים שלא יזקף להכנסה אבל אותו
 5 סכום לא יזקף לשוכר או בעל דירה ובסה"כ יהיה לשוכר תמיד פחות, אני עונה שאכן
 6 כך. אני מבקש להמשיך להתייחס לדברי חברתי מהאגודה לזכויות האזרח. אני ראיתי
 7 שחברתי כתבה כתב טענות מכובד שנושא 27 עמודים ולא הספקתי להגיב עליו ולכן
 8 אבקש להגיב עליו כעת. חוק הבטחת הכנסה הוא חוק כללי, הוא לא מתייחס לצרכים
 9 ספציפיים של מבוטח ספציפי ולכן ככלל הוא גם לא בודק צרכים ספציפיים של
 10 מבוטח ספציפי. הוא גם לא החוק שנותן מענה לכל הצרכים בספציפיים משום
 11 שבמארג הזכויות שהמדינה נותנת יש חוקים נוספים שמעניקים זכויות נוספות, למשל
 12 הזכות לבריאות שהיא גם זכות יסוד ומכוסה בחקיקה אחרת, למשל הזכות לחינוך או
 13 הזכות לדיור. הזכות לדיור יש לה התייחסות גם בכללים של גוף אחר שנקרא משרד
 14 השיכון שמסייע בדיור לאנשים שזה הצורך שלהם ויש למשרד השיכון מערכת
 15 מסועפת של כללים, תנאים ושיעורים, שצריך להתכתב איתה. ככל שהסכומים של
 16 משרד השיכון נותן אינם מספיקים לצורך הספציפי הזה הגוף הנכון לטעון כלפיו את
 17 הטענה הוא משרד השיכון ולא המוסד לביטוח לאומי משום שברגע שטוענים על צורך
 18 ספציפי שלא מכוסה בגמלה להבטחת הכנסה פותחים את הדיון בשאלה האם היא
 19 מספיקה לכלל הצרכים שהיא אמורה לכסות וזאת השאלה שנידונה לפני 11 שנה
 20 בבג"ץ. תוצאות הבג"ץ היו שבג"ץ דחה את העתירה מתוך התייחסות לעניין הזה
 21 שהצרכים השונים מכוסים ע"י שורה שלמה של רשויות מדינה שונות וגם הייתה לו
 22 אמירה שפה לא הוכח כדי לקבל את הסעד המבוקש צריך שכל עותר ספציפי יוכיח את
 23 הצרכים הבלתי ממולאים שלו ספציפית. השונות בין המקרים שמופיעים כאן בלבד,
 24 בלי צורך לראות את כל מקבלי הבטחת ההכנסה, שתי משיבות טענו שמדובר
 25 בסכומים נמוכים מאוד ואחד מהמערערים טען שאת המקרה שלו צריך לייחד גם

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 בגלל, אפילו אמר שאין מקום להשוות בין מישהו שגר בשכונת גיסי כהן למישהו שגר
2 בצחלה. חברי לא מכיר את כל התיקים, במכלול התיקים שיש כאן, מקצה לקצה,
3
4
5
6 כיוון שצרכי הדיור יש להם התייחסות בכללים של משרד השיכון, על השאלה אם
7 הסיוע שם מספיק צריך לשאול במקום אחר. ככל שהטענה היא נגד שיעור הגמלה היא
8 לא יכולה להיטען רק בחקשר הדיור אלא גם בריאות וכו'.
9 לשאלת בית הדין לגבי שיטתנו כיוון שהחוק לא נועד לכסות צרכי דיור לכן הכתובת
10 היא משרד השיכון ולכן אנחנו לא מתחשבים בהכנסה שהתקבלה ממשרד השיכון
11 בסיוע לדיור, אני עונה שזה נכון וזו סיבה אחת.
12 לשאלת בית הדין כאשר מדובר במבוטח שאין לו כל הכנסה והוא חסר דיור ולא פנה
13 למשרד ה/שיכון מדוע לא תתחשבו באותם סכומים גם במקרה הזה, אני עונה שכל
14 עוד החוק לא מתייחס לשאלה הזו אני לא יכול להיכנס לנעליו של משרד השיכון
15 ולייצר אפליות חדשות.
16 לשאלת בית הדין על סמך מה החלטנו לא להתחשב בהכנסה לשכר דירה של משרד
17 השיכון, אני עונה שבפסיקה לעניין בנישו אפשר למתוח אותה לאותו חוזר שנותן
18 דיסריגארד יכול להימתח גם להטבה שנותן משרד השיכון. לפני זה לא הייתה סמכות
19 בדין אבל המציאות הייתה יותר חזקה מהדין.
20 משרד השיכון אחד מהכללים שלו זה הכלל היחידי שאין עליו מחלוקת זה שהאיש
21 יחיה זכאי להבטחת הכנסה. יוצר מעגל שוטה ככל שנשלול את הגמלה עקב כך.
22 התעלמנו ועשינו את המעשה של חשכל הישר בלי מקור בדין.
23 לשאלת בית הדין לגבי סעיף 9(ג) ולמה זכות החזקה במקרקעין לא כוללת שוכר, אני
24 משיב שלא מדובר בזכות חזקה אלא בכסף.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 לשאלת בית הדין למה זכות החזקה של דמי השכירות לא נכנסת, יש לה תמורה, אני
- 2 עונה שבחוק מדובר על זכות החזקה עצמה והיא לא נלקחת בחשבון דהיינו לא
- 3 מחשבים את ערך השכירות בדירה לחובתה.
- 4 לשאלת בית הדין כאשר הורים מתקשרים בחוזה עם משכיר ומעניקים לילדם או
- 5 למישהו שרוצים לתת לו מנדיבות ליבם ונותנים לו גם את האפשרות לגור למה זה לא
- 6 נכנס לזכות החזקה במקרקעין, אני עונה שברגע שנכנס כסף וכיוון שאין הבחנה
- 7 והכסף שנכנס לכיס אחר מפנה אצלי בכיס כסף לשימושים אחרים אנחנו לא יכולים
- 8 לראות בכסף זכות החזקה כי זה ייצר אפליה.
- 9 לשאלת בית הדין סעיף 9(ג) יש לו תכלית, הוא לא עומד כשלעצמו, הוא אומר
- 10 שהמקרה הפשוט מי שיש לו בית לא מתחילים לעשות חשבון ולא נוגעים בו כי זה
- 11 זכות המדור וזה מכח סעיף 9(ג), לא כתוב רק בעלות, בכוונה, התכוונו לקשת של
- 12 מקרים כי יודעים שאנשים לא תמיד בעלים איפה שהם נמצאים, צריך לראות את
- 13 התכלית, כל מה שעולה לגור אנחנו לא ניגע בזה אחרת היה כתוב בעלות, משום שבכל
- 14 הפסיקה של בית הדין אנחנו מחפשים את התכלית, אני עונה בשאלה – אם פלוני
- 15 שעובד ומרוויח 10,000 ₪ ויגיד למעסיקו תשלם למשכיר, האם הסכום הזה לא ילקח
- 16 בחשבון?
- 17 לשאלת בית הדין שיש סעיף בחוק ולא כתוב בעלות, אני עונה שכתוב זכות חזקה
- 18 וזכות החזקה ושוויה לא נלקח בחשבון.
- 19 גם מי שיושב בדירה שהיא כאילו שלו אבל הוא משלם עליה משכנתא – זה אותו דבר.
- 20 ללכת לדירה ולבדוק כמה היא שווה ולהכניס לחשבון ההכנסות את זה אנחנו לא
- 21 עושים.
- 22 בית הדין הנכבד קיבל את התשובה הזאת משום שבעניין אורן נדונה שאלה של מישהי
- 23 שהראתה שהכסף מועבר לצורך תשלומי משכנתא, אני לא רואה את ההבדל בין זה
- 24 לתשלומי שכירות, כך גם בעניין לאה יהוד.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 אני מזכיר שסעיף 9(א3) לחוק הבטחת הכנסה מתייחס ללקיחתם בחשבון של
 2 מזונות שאדם חייב בהם לפי דין. אני מזכיר שמזונות כוללים מרכיב של מדור. אז אם
 3 אי אפשר לקחת את מרכיב המדור בחשבון המשמעות היא שצריך לבטל את סעיף
 4 9(א3) לגבי מדור אחרת תיווצר אפליה.
- 5 החוזר החדש, פותר את חלק מהמקרים משום שכמו שאמרתי הוא מגיע עד סכום של
 6 1800 ₪. אי אפשר לחזור על המנטרה שצריך לקחת משהו בחשבון, אנחנו לוקחים
 7 משהו בחשבון, עד 1800 ₪ בהרכב משפחתי מלא עושים דיסריגארד. בהתחשב בגובה
 8 הסיוע של משרד השיכון אני חושב שזה סכום סביר. לטעמינו אין מנוס ויש צורך
 9 בתיקון חקיקה.
- 10 בבג"ץ חסן בנושא הרכב, הוא מתייחס באופן פרטני לצורך בבחינה אישית בעניין
 11 ההכנסות. מה שנדון שם איך רכב נלקח בחשבון כהכנסה. מבקשים מפה להקיש על
 12 הצד השני של בחינת ההוצאות. הנושא הזה נדון ע"י בג"ץ בהלכת מחויבות.
- 13 לשאלת בית הדין מה המשמעות הפרקטית בפתח שנתר לעותרים להוכיח פרטנית
 14 שזכותם החוקתית נפגעת, כיצד זה יתבצע, אני עונה שזכותם נפגעת בהנחה שהם
 15 יוכיחו שמתוך סך ההטבות שמקבלים או רשאים לקבל מכל רשויות המדינה ביחס
 16 למה שנזקקים לו ביום יום זה לא עומד זה כנגד זה, בג"ץ לא אמור שצריך להשלים
 17 את זה בדרך של הגדלת גמלה. אם יצליחו להוכיח רק אז עולה השאלה הבאה מהו
 18 הצורך ומי צריך להשלים אותו. מה שצריך לעשות זה להגדיל את הסיוע בשיכון ולא
 19 הבטחת הכנסה.
- 20 לשאלת בית הדין באשר להצעת התיקון לחוק לפי יש להגדיל את שיעור הגמלה של מי
 21 ששוכר דירה, אני עונה שאנחנו במשא ומתן עם משרד האוצר. זה כסף שאנחנו
 22 משלמים, זה שאלה של תקציב.
- 23 לשאלת בית הדין אדם בעל דירה משכיר דירה ושוכר דירה, אם הוא שוכר דירה
 24 בסכום גבוה יותר או כסכום הדירה שהוא משכיר מה קורה אז, אני עונה שעושים
 25 קיזוז, לעניין זה יש הוראה מפורשת.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 18945-02-14

עב"ל 32495-09-13

עב"ל 42783-08-13

עב"ל 58342-06-13

עב"ל 32767-07-11

עב"ל 20952-04-11

- 1 לשאלת בית הדין שהקיוזו הוא מכח תקנה 17 ואם הוא מקבל שכר דירה גבוה יותר
2 יקוּזו רק ההפרש, אני משיב שנכון.
- 3 לשאלת בית הדין שיש אדם ששוכר דירה באלף ₪ ומשכיר דירה באלף ₪ ואין לו כל
4 הכנסה אחרת, לגביו שכר הדירה שהוא מקבל לא תחשב להכנסה, אני משיב שנכון.
- 5 לשאלת בית הדין שאותו אדם הכנסתו איננה משכר דירה כיוון שאין לו דירה אלא
6 מפנסיה, לגביו אותה הכנסה אלף ₪ לפנסיה תיחשב כהכנסה, אני עונה שבית הדין
7 צודק ואין לי תשובה. השאלה היא מהו הפתרון הנכון לפתור את הבעיה. התכנסה
8 שאנו מדברים לא נכנסה לתקנות כדוגמת תקנה 17.
- 9 לשאלת בית הדין האם לא נכון לומר מכח פרשנות של תקנה 17 שההכנסה הנוספת
10 לא צריכה להילקח בחשבון כהכנסה שוללת כל עוד היא בגובה של שכר הדירה, אני
11 עונה שאלה דברים שצריכים להיאמר במפורש בחקיקה ולא מתוך פרשנות של תקנה
12 17. תקנה 17 מרכזת את כל ההכנסות שלא תילקחנה בחשבון, למשל גמלת הניידות,
13 מתוך חשיבות ניידותו של אדם. אם אני צריך מכח ההיקש לפתור דברים דומים אז
14 גם אדם שגר בפריפריה שצריך לנסוע למרכז מאשר אדם שגר במרכז, צריך אצלו לתת
15 גמלה יותר גבוה מכיוון שאין ספק שהכנסות הניידות שלו גבוהות יותר. זה אולי דבר
16 נכון אבל זה לא דבר שהביטוח הלאומי יכול לעשות. גם חוזר שהוצאנו ב 2013 אני
17 אומר בזהירות רבה, הולך על הגבול בין הסמכות למה שאפשר לעשות להיעדרה של
18 סמכות.
- 19 לשאלת בית הדין אם בית הדין יצביע על פי ראייתנו על האפליה ואופן תיקונה האם
20 נוכל להוציא הנחיות, אני עונה שאני מניח שכן כי זה מה שעשינו בעניין בנישו,
21 השאלה אם לא תיווצר אפליה גבוה יותר במקום אחר. ניסינו לעשות בעקבות בנישו
22 משהו טוב, הלכנו בעקבות החלטת בית הדין ונתנו לה פרמטרים מספריים וזה מה
23 שעשינו והנה נטען פה בעוז רב שכל החוזר הזה והחוזר לאחריו ניתנו בחוסר סמכות
24 וזה מה שיטען לגבי החוזר הבא.
- 25